LAUSUNTO

VIITE: Lausuntopyyntönne 18.1.2019

Asia: VNS 6/2018 vp Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/VNS+6/2018

Teema: Erityisesti järjestöavustusten kehittämistyö, sen tavoitteet ja merkitys järjestö-/seuratoiminnassa sekä liikunnan lisäämistä koskevien tavoitteiden saavuttamisessa

8.2 Liikuntaa edistävien järjestöjen avustaminen

Liikuntalain mukaan valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha liikuntaa edistävien järjestöjen avustamiseen. Avustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon liikuntaa edistävän järjestön toiminnan laatu, laajuus ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä se, miten järjestö edistää liikuntalain tavoitteita sekä liikunnan urheilun eettisiä periaatteita, miten järjestö noudattaa Suomea sitovia kansainvälisiä säännöksiä ja miten järjestö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Liikunta-asetuksen mukaan avustus myönnetään tulosperusteisesti ja tuloksia arvioidaan suunnitellun ja toteutuneen toiminnan perusteella. Toiminnan laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon järjestön säännöllisen toiminnan piirissä olevien henkilöiden määrä sekä toiminnan vaikuttavuus ja alueellinen kattavuus. Lain ja asetuksen mukaiset avustusperusteet ovat osoittautuneet toimiviksi, mutta avustusprosessia on yhä tarpeen kehittää. Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt avustusjärjestelmän kehittämistyön. Uusi järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön asteittain vuodesta 2020 lähtien. Tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa avustuskriteereitä ja luoda järjestelmään läpinäkyvyyttä ja pitkäjänteisyyttä, jonka perusteella järjestöillä voisi olla alustava tieto avustustasosta useammaksi vuodeksi kerrallaan. Tällä vähennetään hallintotyötä ja mahdollistetaan pitkäjänteinen kehitystyö. Lisäksi avustusjärjestelmää kehitetään entistä enemmän yleisavustuspainotteisemmaksi ja järjestöryhmittelyä selkiytetään. Avustusjärjestelmän tulee myös kannustaa järjestöjä omaan varainhankintaan.

Valtakunnallisille liikuntaa edistäville järjestöille jaetaan liikuntalain mukaisia yleisavustuksia noin 40 miljoonaa euroa vuodessa. Kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Tämän vuoksi yleisavustusten jakaminen järjestöille on lähtökohtaisesti valtiovallan tehtävä. Pienemmissä avustuskokonaisuuksissa delegointia voidaan sen sijaan rajoitetusti käyttää ja näin on liikunnan osalta meneteltykin esimerkiksi Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön lajeille jakamien avustusten osalta. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Olympiakomitean 14.12.2017 allekirjoittaman tavoiteasiakirjan mukaan huippu-urheiluyksikkö toimii ministeriön asiantuntijana huippu-urheiluun liittyvissä asioissa. Se valmistelee esitykset muun muassa urheilijoiden valmennus- ja harjoitteluapurahoista, urheiluakatemioiden ja valmennuskeskusten kehittämisavustuksista sekä muista opetus- ja kulttuuriministeriön huippu-urheilun toiminnan kehittämiseen ja avustamiseen liittyvistä asioista. Liikuntajärjestöjen avustusjärjestelmän uudistamisen yhteydessä tätä yhteistyötä kehitetään edelleen niin, että tavoitteena on malli, jossa huippu-urheiluyksikkö arvioi lajiliittojen huippu-urheilutoiminnan sekä valmistelee ja esittää yleisavustuksen osana myönnettävän huippu-urheiluun kohdennettavan tuen osuuden.

Eduskunnan budjettivallan tehokkuuden edellytyksiin kuuluu, että harkinnanvaraisesti valtionavustuksiin myönnettäväksi osoitetut valtion varat voidaan käyttää taloudellisesti tehokkaalla ja tuloksellisella tavalla tarkoitettuihin kohteisiin ja että muutoinkin valtionavustusten täytäntöönpano on asianmukaista, tehokasta ja riittävän yhtenäistä valtion budjettitalouden piirissä. Yhtenäiset menettelytavat turvaavat osaltaan valtiontaloudellisia etuja sekä valtionavustusten hakijoiden ja saajien yhdenvertaista kohtelua samoin kuin mahdollistavat tehokkaan ja toimivan hallinnon.

Kommentoinut [TH1]: Arviointiperusteet tällaisenaan ihan validit. Toiminnan laajuutta arvioitaessa tulee mielestämme liikuntajärjestöjen osalta tarkastella erityisesti rekisteröityjen harrastajien määrää, sillä niiden laskuperusteet ovat lajista riippumatta yhteismitallisemmat kuin mahdollinen jäsenmäärävertailu, joka perustuu usein seuroilta ja muilta toimijoilta kerättyihin määräarvioihin tai -tietoihin. Jäsenmäärien laskutapa vaihtelee merkittävästi, mikä ei anna oikeata tai oikeudenmukaista kuvaa järjestöjen toiminnan laajuudesta

Kommentoinut [TH2]: Pidämme tärkeänä ja erilaisten toimijoiden välistä tasavertaisuutta lisäävänä, mikäli voisimme synnyttää kunnianhimoisen, ymmärrettävän ja läpinäkyvän tulosperusteisen määräraha-arvioinnin, joka aidosti synnyttää valtion liikuntapolitiikassa määriteltyjen painopisteiden ohjaamana vaikutukseltaan merkittäviä tuloksia. Tulosten tulisi olla suoraan kytköksissä toiminnan vaikuttavuuteen ja vaikuttavuuden taas suoraan kytköksissä kunkin järjestön tai muun toimijan saamaan valtionapuun. Näemme, että tämänkaltaisella toimintamallilla olisi mahdollista vaikuttaa myös liikunnan ja urheilun yleiseen mielikuvaan suuren yleisön keskuudessa.

Kommentoinut [TH3]: Tuemme täysin tätä näkemystä.

Kommentoinut [TH4]: Näkemyksemme mukaan arviointi on edelleen yksilölajeja ja yksittäisiä arvokisamitaleja tai mitalipotentiaalia arvioiva, eikä sinällään mielestämme riittävästi arvioi lajien huippu-urheilun vaatimukset täyttävää toimintaa laadullisesti tai määrällisesti.

Kommentoinut [TH5]: Mielestämme nykyinen toimintamalli kaikkinensa ei tue tehokkaan ja ammattimaisen toiminnan tunnusmerkkejä ja tämä on siten osaltaan vaikuttamassa paitsi koko urheilun imagoon myös yritysmaailmalta hankittavien tukieurojen määrään koko urheilun kentässä.

2020 -luvun yhteiskunta odottaa liikunnan ja urheilun koko kentältä avointa, läpinäkyvää ja vaikuttavaa toimintaa, joka tuloksillaan osoittaa olevansa yhteiskunnallisten panostusten arvoinen.

Harkinnanvaraisen valtionavustuksen myöntäminen perustuu pääasiallisesti tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Valtioneuvostolla ja sen alaisuudessa valtionavustuksia myöntävillä ja niiden käyttöä valvovilla valtionapuviranomaisilla on tällöin yleensä suhteellisen laajat mahdollisuudet käyttää harkintaa valtionavustuksiin käytettävissä olevien määrärahojen ja valtuuksien toimeenpanossa.

Valtionavustuslain perusteluissa on todettu, ettei valtionavustuksissa yleensä tulisi käyttää välikäsiä hankkeiden toteuttamisessa vaan valtionapuviranomaisen olisi pyrittävä suoraan tukemaan avustettavien hankkeiden ja toimintojen toteuttajia. Perustelujen mukaan näin voidaan parhaiten varmistaa varojen tehokas kohdentuminen oikeaan käyttötarkoitukseen ja valtionavustuksena myönnettävien varojen vastuunalainen käyttö sekä siihen liittyvä tilivelvollisuus.

Kommentoinut [TH6]: Tuemme tätä käsitystä.

Verrattuna muihin eurooppalaisiin maihin Suomessa on hyvin vähän liikuntaa koskevaa erityislainsäädäntöä. Liikunnan kansainvälinen sektori on kuitenkin jatkuvasti juridisoitumassa, ja esimerkiksi Euroopan neuvoston urheiluyhteistyön piirissä on jatkuvasti esillä erilaisia ehdotuksia kansainvälisten sopimusten tai kansalliseen lainsäädäntöön vaikuttavien suositusten valmistelemiseksi urheilun alalla.

Kansainvälisessä yhteistyössä Suomi on tähän saakka pitänyt lähtökohtana nykyistä järjestelmäänsä, jossa valtion ohjaus liikuntasektorille sekä perustuu että rajoittuu nimenomaan valtion ohjaavaan rooliin valtionavustusten jakajana. Suomi on johdonmukaisesti vastustanut sellaista kansainvälistä yhteistyötä, jonka kansallinen implementointi vaatisi Suomessa urheilujärjestöjen autonomian rajoittamista kansallisen lainsäädännön keinoin. Näin ollen esimerkiksi Suomen toimet kansainvälisten antidopingsopimusten implementoimiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä on toteutettu ensisijaisesti valtionavustuspolitiikan kautta.

Kommentoinut [TH7]: Pidämme linjausta perusteltuna.

Valtakunnallisille liikuntajärjestöille myönnettävien avustusten ensisijainen tarkoitus on ylläpitää ja kehittää laajapohjaista liikunnan kansalaistoimintaa Suomessa ja tarjota sitä kautta väestölle monipuolisia harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia. Siltä osin, kun kyse on huippu-urheilusta, nousevat avustuspolitiikassa korostetummin esiin tehokkuuden ja keskittämisen vaatimukset. Sen sijaan, kun kyse on kansalaisten liikuntaharrastusten edistämisestä, paras lopputulos saavutetaan mahdollisimman laajan ja monipuolisen liikunnan järjestökentän kautta.

Kommentoinut [TH8]: Mielestämme tämä on koko suomalaisen urheilujärjestelmän perusta ja näin pystymme parhaiten tukemaan laajaa aktiivista liikunta- ja urheilukansalaisuutta. liikuntajärjestöjen rooli jäsenseurojen toiminnan tukena tulisi olla liikuntajärjestöjen arvioinnissa keskeisesti esillä.

8.3 Seuratoiminta ja sen avustaminen

Seuratoiminta on merkittävä väestön liikuttaja Suomessa. Lapsista ja nuorista jopa kaksi kolmasosaa liikkuu seuratoiminnassa. Suomalainen seuratoiminta perustuu vapaaehtoistoimintaan. Laaja-alainen vapaaehtoistoiminta mahdollistaa suuren määrän liikuntaa kohtuullisin kustannuksin ja lisäksi toimii urheilutapahtumien ja huippu-urheilun perustana. Seuratoiminnan kivijalan ollessa edelleen vapaaehtoistoiminnassa, on seuratoiminta isossa kuvassa ammattimaistunut palkattujen seuratyöntekijöiden määrän kasvaessa. Näin ollen seuratoiminnan ja liikuntatoimialan työllistävä merkitys on kasvanut ja on edelleen kasvussa. Osaavien ja koulutettujen valmentajien rekrytointia onkin edistettävä edelleen. Tämän kautta lapset ja nuoret saavat laadukasta ohjausta, mikä puolestaan estää harrastamisen keskeyttämistä.

Kommentoinut [TH9]: Oman kokemuksemme mukaan päätoimistuminen on voimakkaasti tukenut seurojen vapaaehtoisten rekrytointia ja mukana pitämistä. Kun seuran päätoiminen on vapaaehtoisten tukena, he jaksavat pidempään antaa oman arvokkaan panoksensa paikallisen toiminnan mahdollistajana. Tutkimuksen mukaan jalkapallossa vapaaehtoiset käyttävät keskimäärin 18h kuukaudessa tähän toimintaan. Vapaaehtoistyön arvo on korvaamaton suomalaisessa urheilutoiminnassa ja yksi kansallisia menestystekijöitämme.

Laatuvaatimusten ja ohjatun liikunta- ja urheilutoiminnan intensiteetin kasvu ovat luoneet paineita harrastamisen kustannusten nousulle. Tämä voi johtaa harrastamismahdollisuuksien polarisoitumiseen ja näin ollen ilmiöön on kiinnitettävä huomiota. Samoin huomiota on kiinnitettävä seuratoiminnan ulkopuolelle jääviin lapsiin ja nuoriin, joista osa tarvitsi erityistä tukea liikunnan harrastamiseksi. Työelämän vaatimusten kasvaessa ja yhteiskunnan toimintojen monimutkaistuessa vaatimukset seuratoiminnalle ja toimijoille ovat kasvaneet. Vapaaehtoistoimintaan ei aina uskalleta tai haluta sitoutua ja toimintaan saatetaan väsyä.

LAUSUNTO

Aktiivinen liikunnan kansalaistoiminta on ollut ja on suomalaisen liikunnan kivijalka ja tätä perustaa tulee vaalia yhteiskunnallisilla päätöksillä.

Oleellisinta lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseksi koululiikunnan määrän kasvattamisen ohella on, että seuroja tuettaisiin enemmän, jotta lapset pystyisivät harrastamaan ja kilpailemaan niissä taustastaan riippumatta ja seuroilla olisi paremmat toimintamahdollisuudet. Viimeisimpien tutkimusten mukaan urheiluseuraharrastuksella on keskeinen vaikutus siihen, onko lapsella myös aikuisena liikunnallinen elämäntapa. Myös toimivaksi todetun Islannin mallin oleellinen opetus on, että väestötason fyysistä kuntoa voi nostaa lasten urheiluseuratoimintaa tukemalla. Seurojen toiminta kehittyy, kun seuroihin ja ammattilaisten osaamiseen panostetaan. Ennen kaikkea ohjaamista, valmentamista ja itse toimintaa on tuettava, ei seiniä tai hallintoa. Tämä tuo seuratoiminnan tärkeimmän osan eli liikunnan ja urheilun ohjauksen tasavertaisimmin kaikkien lasten ja nuorten saavutettavaksi.

Tausta:

• Valtakunnallisille liikuntajärjestöille myönnettävien avustusten ensisijainen tarkoitus on ylläpitää ja kehittää elinvoimaista, monipuolista, yhdenvertaista ja tasa-arvoista liikunnan kansalaistoimintaa Suomessa ja tarjota sitä kautta väestölle monipuolisia harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia

Toimenpide-ehdotukset:

• Liikuntajärjestöjen avustusjärjestelmää kehitetään yleisavustuspainotteisemmaksi ja järjestöryhmittelyä selkiytetään

• Valtionavustusjärjestelmän digitalisoinnilla mahdollistetaan pitkäjänteinen kehittäminen, seuranta ja arviointi

Liikuntalain mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Lain mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Suomalaisen liikuntajärjestelmän toimivuuden kannalta ehdoton edellytys on, että kaikki kunnat osoittavat merkittävässä määrin avustuksia liikunta- ja urheiluseuroille ja myös osoittavat liikuntapaikat ainakin lasten ja nuorten toiminnan osalta joko maksutta tai hyvin edullisesti urheiluseurojen käyttöön. Harrastamisen kustannuskehitykseen liittyvät ongelmat on ratkaistava ensisijaisesti valtakunnallisten liikuntajärjestöjen, kuntien ja seurojen yhteistyönä, jossa käytettävinä työkaluina ovat mm. lisenssi- ja sarjamaksut, lasten ja nuorten kilpailujärjestelmien kehittäminen mahdollisimman vähän matka- ja muita oheiskustannuksia sisältäviksi, liikuntapaikkamaksut, seura-avustukset sekä toimeentulotuki siltä osin, kun se on kuntien harkinnassa.

Kuntien käyttöön on kehitteillä harrastuspassi, joka omalta osaltaan luo alustan kuntien harrastamisen mahdollisuuksia edistäville toimenpiteille. Harrastuspassin kohderyhmänä ovat peruskoululaiset, joille kunnat voivat passin kautta tarjota monipuolisia harrastusmahdollisuuksia. Aivan erityisesti kuntien tulisi panostaa kaikille mahdollisen matalan harrastuskynnyksen liikuntaan. Opetus- ja kulttuuriministeriössä on aloitettu harrastamisen strategia-asiakirjan valmistelu, jonka yhteydessä valmistellaan myös toimenpideesityksiä vähävaraisten perheiden lasten harrastusten tukemiseksi. Tarvittaessa strategian toimeenpanoon liittyen otetaan käyttöön uusia valtionavustuksia vähävaraisten perheiden lasten liikuntamahdollisuuksien turvaamiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö edistää harrastustakuun toteutumista siten, että jokaisella lapsella ja nuorella olisi vähintään yksi harrastus.

Viime vuosina myös valtio on osoittanut tukea seuratoiminnan kehittämiseen noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä tuki on suunnattu erityisesti kaikille mahdolliseen matalan harrastuskynnyksen liikuntaan. Tämä linjaus on kestävä myös jatkossa. Seuratuen vaikuttavuutta

Kommentoinut [TH10]: Allekirjoitamme täysin tarkoituksen kirjaamistavan.

Kommentoinut [TH11]: Kannatamme lämpimästi esitettyjä toimenpiteitä.

Kommentoinut [TH12]: Oman kokemuksemme mukaan merkittävimmät kustannustekijät ovat olosuhteisiin ja matkustamiseen liittyvät kustannukset. kunnat eivät pysty riittävässä määrin takaamaan olosuhteita, jonka seurauksena seurat ovat joutuneet aktivoitumaan niiden rakentajana ja ylläpitäjänä.

Kommentoinut [TH13]: Olemme enemmän harrastussetelin sekä mahdollisesti harrastusmaksujen verovähennysoikeuden kannalla kotitalouksille.

LAUSUNTO

ja kohdentumista erityisesti kaikkein vähävaraisimpien perheiden lasten liikunnan edistämiseen on syytä seurata ja tarvittaessa seuratuen tasoa nostaa. Nostamalla seuratuen taso 6 miljoonaan euroon vuodessa voitaisiin kahden miljoonan euron määrärahan korotus käyttää vähävaraisten perheiden liikuntaharrastusten tukemiseen. Tällöin seuratuella voitaisiin entisestään lisätä edullisia harrastamismahdollisuuksia ja matalan kynnyksen toimintaa. Valtion seuratuki ei kuitenkaan miltään osin voi korvata kuntien jakamaa tukea. Päävastuu seurojen tukemisesta on jatkossakin kunnilla, joiden tulisi lisätä seuroille kohdistuvaa tukea. Valtion tehtävänä on puolestaan tukea valtakunnallisia liikuntaa edistäviä järjestöjä.

Toiminnan tuessa tulee myös ottaa huomioon uudet lasten ja nuorten suosimat liikuntamuodot, jotka eivät vielä ole organisoituneet perinteiseksi seuratoiminnaksi. Näiden harrastusten olosuhteita on kehitettävä vastaamaan liikkujien tarpeita. Esimerkiksi e-urheilun kehityksessä Suomen tulee olla edelläkävijä.

Kommentoinut [TH14]: Suhtaudumme kriittisesti nykyiseen seuratukiprosessin, joka ei mielestämme toimi. Kriteeristö ja hakumenettely on kankea, ei ota huomioon lajien omia strategioita ja arviointi tuntuu hähmäiseltä. Arviointi on liitoille erittäin työläs ja lajien seuratuntemus sivuutetaan prosessissa. Tämä saa aikaan tilanteen, jossa seurat eivät motivoidu hakemaan tukea ja tuen vaikuttavuus paikallistasolla jää sattumanvaraiseksi.

Kommentoinut [TH15]: Sportin on kyettävä uudistamaan ja uudistumaan. Tämä kehityssuunta on yksi tällä reitillä.

Helsingissä 29.1.2019,

Timo Huttunen
Suomen Palloliitto ry
seurapalvelujohtaja, apulaispääsihteeri
mob. +358 408 235 270
email: timo.huttunen@palloliitto.fi

Liitän lausuntomme jatkoksi lausuntomme OKM:lle liikuntapoliittiseen selontekoon liittyen:

Opetus- ja Kulttuuriministeriö

LAUSUNTO Liikuntapoliittiseen selontekoon liittyen / Suomen Palloliitto ry

Arvoisa(t) vastaanottaja(t),

Suomen Palloliitto ry on perehtynyt Suomen olympiakomitean johdolla laadittuun lausuntoon, eikä oman arvionsa mukaan tunnistanut siinä jalkapallon ja futsalin lajiperheen tai laajemmin arvioituna suomalaisen liikunnan ja urheilun kannalta olennaisimpia asiakohtia. Erityisesti kaiken liikunnan ja urheilun kannalta olennaisimman eli seuranäkökulman puuttuminen herätti organisaatiossamme ihmetystä.

Tästä syystä päädyimme kokomaan jalkapallo- ja futsalseurojen ja niiden yhdyssiteenä toimivan Suomen Palloliitto ry:n nimissä tärkeäksi kokemiamme asioita huomioitavaksi meneillään olevan Liikuntapoliittisen selonteon valmisteluun liittyen.

Olemme jakaneet lausuntomme kahteen osaan:
1) Resursseihin liittyvät kysymykset/asiat
2) Toimenpiteisiin liittyvät kysymykset/asiat

LAUSUNTO

1. Resurssit:

a) Veikkausvoittovaroista suurempi osa liikuntaan ja urheiluun
Mielestämme tuotonjakolain tarkoituksenmukaisuus olisi arvioitava uudelleen. Veikkausvoittovarojen kohdentamisessa olisi mielestämme tärkeintä säilyttää ja mikäli mahdollista, vahvistaa kohdentamisen painopistettä lasten ja nuorten liikuntaan ja urheiluun.

b) Tehokkaat veroratkaisut
Yrityksille tulisi luoda mahdollisuus ainakin osittain sijoittaa tuloverojen maksamiseen liittyviä euroja urheilutoimintaan ja sen kehittämiseen. Näkemyksemme mukaan tämä vahvistaisi sekä paikallistason seuratoimintaa että kansallisella tasolla ruohonjuuritason sekä kilpa- ja huippu-urheilun toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa. Tämän voisi toteuttaa esimerkiksi myöntämällä laaja verovähennysoikeus urheiluun sijoitetuille yhteistyökumppanieuroille.
Urheiluseurojen toimintaedellytyksiä tulisi vahvistaa siten, että osa-aikaisten toimijoiden (mm. valmentajat, huoltajat, fysiot jne.) verovapaiden korvausten rajaa voitaisiin nostaa esimerkiksi 6000 euroon saakka vuodessa (keskimäärin max. 5000 euroa kuukaudessa). Näemme, että toimijoilla on tällä hetkellä isona uhkana se, että seuratyöstä saatu kompensaatio vaikuttaisi madaltavasti mahdollisiin muihin tukiin. Lisäksi esitämme pohdittavaksi, voisivatko kotitaloudet saada lasten ja nuorten harrastusmaksuille verovähennyskelpoisuuden? Uskomme tämän osaltaan merkittävästi vahvistavan seurojen toimintaedellytyksiä ja samalla tukevan yksittäisten harrastajien osallistumismahdollisuuksia seurojen toimintaan.

2. Toimenpiteet:

a) Lasten ja nuorten osaavat ja koulutetut valmentajat
Mielestämme lasten ja nuorten valmentajien osaamisen kehittämiseen tulisi panostaa merkittävästi nykyistä enemmän kaikilla tasoilla ja kaikissa lajeissa. Valmentajakoulutukseen, valmentamisen tukitoimenpiteisiin ja vapaaehtoisten ohjaajien ja valmentajien erilaisten tutorointi-/mentorointiohjelmien olisi mahdollista tukea lasten ja nuorten ohjauksen ja valmennuksen laatua, mikä suoraan edesauttaa dropoutin ehkäisemistä sekä liikkujana ja urheilijana kasvamista.

Osa- ja kokopäivätoimisten valmentajien rekrytointia seuroihin tulisi kyetä tukemaan merkittävästi nykyistä enemmän koko liikunnan ja urheilun kentässä. Tämä lisää näkemyksemme mukaan todennäköisyyttä sille, että meillä on myös tulevaisuudessa potentiaalia liikkuvaan elämäntapaan ja huippu-urheilumenestykseen.

b) Maahanmuutto ja monikulttuurisen osaamisen vahvistaminen
Seurat liikuttavat lapsia ja nuoria. Siksi uskomme, että paikallisesti toimivilla seuroilla voisi olla maahanmuuttajien integroinnissa merkittävästi nykyistä vahvempi rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä ja kotoutumisen tukijana. Onnistuakseen tässä yhteiskunnallemme tärkeässä tehtävässä seurat tarvitsevat kohdennettuja resursseja tämän tehtävän hoitamiseen.

Kentille ja saleihin olisi mahdollista saada päivittäin valtava määrä lapsia ja nuoria, jotka kuitenkin tarvitsisivat osaavaa ohjausta ja valmennusta – erityisesti suurten kaupunkien lähiöissä. Tätä toimintaa tulisi näkemyksemme mukaan kohdentaa sekä matalan

kynnyksen toimintana että tavoitteelliseen kilpa- ja huippu-urheiluun tähtääville. Kokemuksemme mukaan liian usein tämä potentiaali jää käyttämättä taloudellisten ja monikulttuuriseen osaamiseen liittyvien esteiden vuoksi.

c) Olosuhteet

Mittavia panostuksia harjoitus- ja kilpailuolosuhteiden kehittämisen kohdalla tehdään perinteisen kunta- ja valtiorakentamisen ohessa seurojen ja liittojen toimesta. Seurat tulisi näkemyksemme mukaan nähdä ”hyvinvointi- ja terveyskeskuksina”, joilla voisi tulevaisuudessa olla merkittävämpi rooli kaiken ikäisten kansalaisten liikuttajina. Toteutuakseen tämä visio vaatii merkittävästi vahvempaa yhteistyötä valtion ja kuntien kanssa. Olemme vakuuttuneita siitä, että tarvittavat olosuhdeinvestoinnit seurahankkeiden toteutumisen varmistamiseksi olisivat erittäin kannattavia myös suomalaisen yhteiskunnan kannalta. Omien tai yhteisomisteisten olosuhteiden myötä seuroista voisi syntyä muiden Pohjoismaiden tai Keski-Euroopan tapaan yhteisöllisiä hyvinvointikeskuksia, joissa ehkäistään syrjäytymistä ja edistetään yhteenkuuluvuutta.

Lajikohtaisina huomioita haluamme esimerkinomaisesti nostaa tässä kohtaa joitakin kohtaamiamme kehitystarpeita:

i. ”Kriisialueiden” auttaminen (esimerkiksi Oulun talviolosuhteet jalkapallossa)
ii. Ylipainehallihankkeisiin valtionavustukset (nykyisin ei mahdollista)
iii. Valtionavustusten hakuprosessin nopeuttaminen
iv. Jalkapallon huippu-urheilun tukeminen stadionverkoston kehittämisellä (nykyisin tuen piirissä eivät ole seurojen ottelutapahtumatuottoja mahdollistavat/kasvattavat VIP-tilat)
v. Kahdenvälisten tai kolmen sektorin yhteistyöllä synnytettävien olosuhdeohjelmien synnyttäminen (OKM ja HatTrick, tai Ässäkenttäohjelma)

d) Koti- ja koulukumppanuus

Seuraharjoittelun ajankohdan pohtiminen uusiksi nähdään tärkeänä. Visiona tulisi olla, että erityisesti alakouluikäisillä lapsilla ja miksei nuorillakin kaikki seuratoiminta voisi toteutua pääosin koulupäivän / iltapäivän aikana ennen klo 16…17. Toteutuakseen tämä edellyttäisi mielestämme
seurojen päätoimisten ja osapäivätoimisten ammattilaisten määrän kasvua myös tulevaisuudessa.

Erinäiset tuet, mm. OKM:n seuratuki, ovat olleet osaltaan mukana auttamassa päätoimisten kasvua. Kehitysesityksinä seuratukiin liittyen esitämme, että niiden jako tapahtuisi jatkossa ministeriön linjaamalla tavalla ja kriteereillä liittojen kautta hyödyntäen esimerkiksi liittojen käytössä olevia, tai jos sellaista ei ole, Olympiakomitean laatujärjestelmää. Tällä voitaisiin taata selkeästi nykyistä parempi vaikuttavuus sekä samalla suomalaisen urheilun ja ao. liiton oman strategian mukainen kehittämistyö seuratasolla.

e) Yhdenvertaisuutta vahvistavat kehityshankkeet

Erityisenä kehittämisen alueena varsinkin joukkueurheilulajeissa näemme naisten joukkueurheiluun liittyvien kehittämishankkeiden lisäämisen suomalaisessa liikunnan ja urheilun kentässä. Tätä työtä on pystyttävä tekemään sekä lajien omina ja sisäisinä että lajien yhteisinä kehitysprosesseina.

LAUSUNTO

Pidämme tärkeänä, että koko liikunnan ja urheilun kentässä tyttö- ja naisurheilun (ja liikunnan) näkyvyyttä ja asemaa lähdetään systemaattisesti ja pitkäjänteisesti vahvistamaan ”valtion ohjauksessa” olevien medioiden kautta. Näkyvien tulosten saavuttamiseksi koemme, että erityisesti
isoimmissa lajeissa on valtava hyödyntämätön potentiaali. Naistoimijuuden entisestään vahvistaminen toiminnan kaikilla tasoilla on kehittämisen alue, joka vaatii kaikilta liikunnan ja urheilun parissa toimivilta aitoa omistautumista juhlapuheiden sijaan. Tällä osa-alueella näemme Suomella olevan aito positiivisen erottautumisen ja kehittymisen potentiaali, jonka avulla voisimme kansakuntana myös saavuttaa todellista kilpailuetua muihin maihin nähden.

Lopuksi haluaisimme nostaa vielä yhden kehittämisalueen, joka on mielestämme jäänyt liian vähäiselle huomiolle ainakin lajiliittojen toiminnassa. Tämä kehittämisen alue on vammaisliikunnan näkyvyyden ja aseman vahvistaminen liikunnassa ja urheilussa sen kaikilla tasoilla. Liikkuva kansakunta ei ole aidosti liikkuva ellei se kykene tarjoamaan jokaisen omien motiivien mukaista lajia ja harrastamisen tasoa.

Lausuntomme päätteeksi esitämme toiveemme lajiliittojen ja kaikkien liikunnan ja urheilun parissa toimivien valtionapua nauttivien järjestöjen osalta (ei puolesta). Pidämme tärkeänä ja erilaisten toimijoiden välistä tasavertaisuutta lisäävänä, mikäli voisimme synnyttää kunnianhimoisen, ymmärrettävän ja läpinäkyvän tulosperusteisen määräraha-arvioinnin, joka aidosti synnyttää valtion liikuntapolitiikassa määriteltyjen painopisteiden ohjaamana vaikutukseltaan merkittäviä tuloksia. Tulosten tulisi olla suoraan kytköksissä toiminnan vaikuttavuuteen ja vaikuttavuuden taas suoraan kytköksissä kunkin järjestön tai muun toimijan saamaan valtionapuun. Näemme, että tämänkaltaisella toimintamallilla olisi mahdollista vaikuttaa myös liikunnan ja urheilun yleiseen mielikuvaan suuren yleisön keskuudessa. Mielestämme nykyinen toimintamalli kaikkinensa ei tue tehokkaan ja ammattimaisen toiminnan tunnusmerkkejä ja tämä on siten osaltaan vaikuttamassa paitsi koko urheilun imagoon myös yritysmaailmalta hankittavien tukieurojen määrään koko urheilun kentässä.

2020 -luvun yhteiskunta odottaa liikunnan ja urheilun koko kentältä avointa, läpinäkyvää ja vaikuttavaa toimintaa, joka tuloksillaan osoittaa olevansa yhteiskunnallisten panostusten arvoinen.

Helsingissä 12.4.2018,

Suomen Palloliitto ry:n puolesta,

Marco Casagrande, pääsihteeri

SUOMEN PALLOLIITTO RY | FINLANDS BOLLFÖRBUND RF | FOOTBALL ASSOCIATION OF FINLAND
Urheilukatu 5, 00250 Helsinki, Box 191, FI-00250 Helsinki, tel: +358 9 742 151, fax: +358 9 454 3352, www.palloliitto.fi